

Leesvoer uit de regio

Het Booijink Veevoeders magazine houdt u op de hoogte van ontwikkelingen rondom de mengvoederbranche.

→ 6

Biggentraining tijdens
zoog- en speenperiode

→ 8

Een goede start voor
het kalf met Booijink
Stimumilk

Groot genoeg om
te concurreren
en klein genoeg
om u te kennen!

Colofon

Redactie: Vié Virtual Office Support
Opmaak: Booijink Veevoeders

Inhoudsopgave

Het Booijink Veevoeders Magazine verschijnt vier keer per jaar. Met dit magazine informeren wij u over wat er allemaal speelt in de varkens- en rundveehouderij en brengen wij u op de hoogte van de belangrijkste facetten binnen nutritie (voersamenstelling) en grondstoffen.

Ook laten we iedere editie een medewerker aan het woord. Kortom, dit magazine biedt u een uniek kijkje in onze keuken.

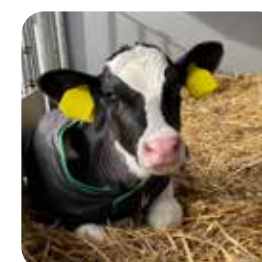
→ 5

Voorwoord door
Giel Booijink

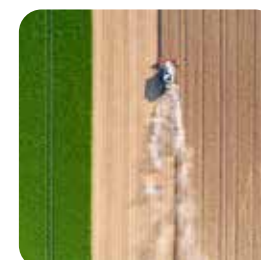
→ 6

Biggentraining tijdens
zoog- en speenperiode

→ 8

Een goede start voor
het kalf met Booijink
Stimulumilk

→ 10

De rol van
agro-industrie in
Nederland

→ 12

Water, het vergeten
element

→ 14

Medewerker aan
het woord

*Heeft u vragen over een
onderwerp uit dit magazine
of wilt u over een ander
onderwerp van gedachten
wisselen? Onze specialisten
helpen u graag!*

www.booijinkveevoeders.nl
Info@booijinkveevoeders.nl

Voorwoord Circulair diervoer

Giel Booijink

Paul Booijink

Zowel vanuit Brussel als vanuit Den Haag wordt fors ingezet op de Green Deal, de Farm to Fork-strategie (van Boer-tot-Bord) en kringlooplandbouw. De diervoeder-industrie moet haar verantwoordelijkheid nemen en daarin een wezenlijke bijdrage leveren aan het verlagen van de ecologische voetafdruk van ons voedsel en het meer circulair maken van onze voedselsystemen. Maar hoe doen wij dat dan?

De mengvoederindustrie zet zich in om de kringlopen steeds beter te sluiten. Dat kan door nog meer gebruik te maken van rest- en nevenstromen uit landbouw en levensmiddelenindustrie. Via de voeding van het vee worden producten die wij mensen niet kunnen of willen eten op deze manier omgezet in hoogwaardige levensmiddelen zoals vlees, zuivel en eieren. Ook de toelating van verwerkte dierlijke eiwitten en insecten in diervoer draagt bij aan het sluiten van de kringloop. Hoogwaardige nutriënten vinden zo hun weg in de diervoeding.

Voedselverspilling is een groot probleem. De gemiddelde Nederlander gooit elk jaar ongeveer 100 kilo goed voedsel weg! Kortom, in Nederland bereikt jaarlijks 2 miljard kilo voedsel nooit onze maag. Het gaat daarbij vooral om gewasresten die op het land achterblijven, nevenstromen uit de levensmiddelen-productieketen en retourstromen uit levensmiddelenproductie en supermarkten. Maar ook alles wat wij als consument weggooien bij het GFT valt hieronder. Veel van deze rest- en nevenstromen gebruiken we voor diervoeders. De volgende stap is om ook gebruikt keukenafval, bijvoorbeeld van ziekenhuizen en grote cateraars, geschikt te maken hiervoor. Als we dit ook kunnen inzamelen, bewerken en omzetten tot

veilige en gezonde diervoeders, maken we een flinke stap vooruit in het voorkomen van voedselverspilling. De grote uitdaging hierin is hoe je kunt borgen dat bereid voedsel geen gevaarlijke bacteriën bevat.

“Wat van dichtbij komt, is goed”, zo redeneren wij vaak. Bij het vaststellen van de CO₂-voetafdruk gaat het dus niet alleen om vervoerkilometers. Ook het gebruik van kunstmest, bestrijdingsmiddelen, energie en water bepaalt hoe duurzaam een grondstof is. Ook het landgebruik, oftewel de opbrengst per hectare is belangrijk. Eén hectare levert in Brazilië bijvoorbeeld 4 ton soja op en in ons Nederlandse klimaat slechts 2 ton. Om dezelfde hoeveelheid soja te telen is in Europa dus twee keer zo veel land nodig als in Zuid-Amerika! Bij de inkoop van onze grondstoffen nemen wij alles in overweging, zodat de milieu-impact per saldo het laagst is. De uitdaging hierin is dat we dit aantoonbaar kunnen maken voor alle grondstoffen die we als diervoedersector gebruiken. Daarbij is het van belang dat we binnen de hele voedselketen gaan rekenen met dezelfde methodiek en toegang krijgen tot de juiste data, wereldwijd.

Giel Booijink
Directeur

‘Bij het vaststellen van de CO₂-voetafdruk gaat het niet alleen om de kilometers.’

*‘Wat van dichtbij komt is goed,
zo redeneren wij vaak.’*

Biggentraining tijdens zoog- en speenperiode

Het verstrekken van de juiste voeding is natuurlijk in elke levensfase van een varken ontzettend belangrijk. Maar met name in de zoog- en speenperiode van biggen is voeding essentieel.

Gerrit van de Pol
Specialist
varkenshouderij

Biest, de eerste melk van een zeug na de geboorte, is van cruciaal belang voor de gezondheid en ontwikkeling van pasgeboren biggen. Biest, ook wel colostrum genoemd, is rijk aan antistoffen, immunoglobulinen genaamd, en is essentieel voor de immuniteitsopbouw van pasgeboren biggen. Antistoffen beschermen de biggen tegen infecties en ziekten tijdens de eerste levensdagen, aangezien hun eigen immuunsysteem nog in ontwikkeling is. Deze antistoffen verdwijnen na ongeveer 6 uur na de

geboorte uit de biest. Ook bevat biest essentiële voedingsstoffen, zoals eiwitten, vetten, vitaminen en mineralen. Het opnemen van voldoende biest, bij voorkeur van de eigen moeder, helpt de biggen om een sterk immuunsysteem te ontwikkelen en is van vitaal belang voor de groei en ontwikkeling van pasgeboren biggen.

In geval van grote tomen, waarbij een zeug veel biggen heeft, is het verstrekken van voldoende biest van nog groter

*‘Door vroeg bij te voeren
train je maag en darmen.’*

‘Biest van cruciaal belang in zoogperiode.’

belang. Als een zeug veel biggen heeft, dan is de concurrentie om biest groot en vormt de opname daarvan een uitdaging. Het verdelen van de biggen over de tepels van de zeug en het observeren van hun voedingsgedrag kunnen helpen om ervoor te zorgen dat alle biggen gelijke toegang hebben. Door de eerstgeboren biggen, nadat zij uiteraard eerst biest hebben gedronken, tijdelijk (2 à 3 uur) gescheiden te houden van de overige meestal kleinere biggen, hebben die laatsten meer kans om voldoende biest op te nemen. Ook kan ervoor gekozen worden om een aantal biggen om te zetten naar een andere zeug die ook kort geleden heeft geworpen. De antistoffen zijn dan wel niet meer aanwezig, maar de biest is nog steeds van goede voedingskwaliteit. Daarnaast is het raadzaam om erop toe te zien dat iedere speen van een gelt bezet wordt door

een big. Dit stimuleert en bevordert de ontwikkeling van de uier.

Tijdens de zoogperiode is het van belang de biggen zo goed mogelijk voor te bereiden op het spenen. Het spenen is namelijk één van de moeilijkste momenten in hun leven. Door al in de eerste levensweek te beginnen met bijvoeren worden maag en darmen getraind en wennen ze geleidelijk aan vast voer. Als de biggen 2 à 3 dagen oud zijn worden ze bijgevoerd met melk. Na 5 à 7 dagen na de geboorte begin je met een prestarter, bijvoorbeeld Prestarter Elite. Daarbij is het van belang dat de biggen altijd beschikken over schoon en vers water.

In de laatste week voor het spenen kun je biggen extra trainen door de temperatuur in de stal lager te zetten en de

vloerverwarming uit te doen. Daarnaast schroef je de voermomenten op naar 2 tot 4 keer per dag. Als de voeropname voor het spenen op een goed niveau ligt hebben de biggen met spenen veel minder last van een speedip.

Door ervoor te zorgen dat de biggen voor het spenen een goede voeropname hebben vreten ze na het spenen vlotter door. Ook helpt het om de temperatuur in de stal ongeveer 5 graden te verhogen en eventueel de vloerverwarming aan te zetten. Daarnaast zorgen 2 tot 4 voermomenten per dag ervoor dat biggen worden geactiveerd om te eten en drinken.

Tot slot is een goede observatie van de biggen essentieel. Hebben ze een volle buik, hoe ziet de mest eruit, hoe liggen ze erbij et cetera. Boeren is loeren ...

Een goede start voor het kalf met Booijink Stimumilk

De voeding in de eerste acht weken is bepalend voor de ontwikkeling van het kalf. Kalveren die in de eerste acht weken een groei halen van meer dan 750 gram per dag ontwikkelen meer uierweefsel en melkklieren en behalen 400 tot 1.500 liter meer melk per lactatie. Een intensieve opfok zorgt voor een hoge jeugdgroei, betere gezondheid en lagere ALVA (afkalftijd van de vaarzen).

Esther Mandersloot
Specialist
jongvee

Na geboorte van het kalf heeft de biest de eerste prioriteit. Door de koe binnen een halfuur na afkalven te melken, bevat de biest de meeste antistoffen. Het is belangrijk dat het kalf in de eerste levensdag ten minste 250 gram IgG opneemt. Biestkwaliteit kan gemeten worden met een brixmeter. Wanneer de brix-waarde kleiner is dan 22%, kan de biestkwaliteit opgewaardeerd worden met de Bewi-San Calf Start. Dit product bevat

immunoglobulines uit de eerste biest van koeien (IBR-vrij), eipoeder en is rijk aan antilichamen. Wanneer de biestkwaliteit structureel te laag is, kan de oorzaak in de droogstand liggen.

De darmwand van het kalf neemt 24 uur na de geboorte geen antistoffen meer op in het bloed. Desondanks is het goed om na deze 24 uur ook nog biest te voeren, dit heeft namelijk voordelen op darmniveau.

'Uivorming vindt vooral plaats in de eerste acht levensweken'

De antistoffen gaan dan niet meer door de darmwand heen, maar binden zich er nog wel aan vast. Hierdoor worden de binnengedrongen ziekteverwekkers gevangen en gedood. Na de biestperiode gaat het kalf over op zoete melk of kunstmelk. Melkpoeder is minder vet dan koemelk. Daardoor is het risico op voedingsdiarree kleiner. Daarnaast heeft melkpoeder een constante vet/eiwitverhouding en bevat het meer mineralen, sporenelementen en vitaminen dan koemelk. Met name het ijzergehalte in koemelk is van nature niet toereikend voor de behoefte van het kalf. IJzer speelt een belangrijke rol bij zuurstoftransport, afweer en optimale groei. Om ervoor te zorgen dat een kalf toch voldoende ijzer binnenkrijgt, kan de koemelk verrijkt worden met de Bewi-San Milk+.

In ons assortiment hebben we drie verschillende melkpoeders: de Stimumilk Allround, Stimumilk Super en Stimumilk Power Protect. Alle melkpoeders zijn perfect voor zowel emmervoeding als voor drinkautomaten. De Super en Power Protect bevatten beide een aandeel magere melkpoeder. In magere melkpoeder zit caseïne, door natuurlijke processen stremt dit in de lebmaag van het kalf waardoor er een gelijkmatige afgifte van nutriënten in de darm ontstaat. Het zorgt voor rust en veiligheid en lijkt door het stremmen qua vertering erg op koemelk. Om een optimaal stremmingsproces te krijgen, is het belangrijk dat de juiste mengverhouding (min. 145 gram/liter water) en temperatuur (max. 50 °C) gehanteerd worden.

De Stimumilk Super bevat 35% magere melk, wat al voor veiligheid zorgt. Door het toevoegen van vitaminen van hoog niveau is er extra veiligheid aan de poeder toegevoegd. De Stimumilk Power Protect bevat 60% magere melkpoeder.

Toevoeging van fytogene additieven en essentiële oliën zorgt voor ondersteuning van het immuunsysteem en een optimale spijsvertering. De Stimumilk Allround is een volledig weipoeder. Het stremproces wordt hier volledig overgeslagen. De Allround bevat een optimale eiwitcombinatie met goed verteerbare eiwitten.

Wat uiteindelijk van belang is, is dat kalveren op het moment van spenen 2 kilogram krachtvoer opnemen. Dit kan worden gerealiseerd met melkpoeder op basis van magere melkpoeder en weipoeder. Naast het verstrekken van melkpoeder is onbeperkt water en een passend krachtvoer en het behouden van een goede hygiëne net zo van belang voor een goede ontwikkeling van het kalf.

'1 gram extra groei per dag in de eerste acht weken leidt tot gemiddeld 1 tot 3 liter meer melk in de eerste lactatie'

Grondstoffen

‘Samenwerking draagt bij aan de ontwikkeling van de duurzame veevoederindustrie.’

‘Wij merken ook dat de oorlog in Oekraïne grote impact heeft op import.’

*Tomas Wagenaar
Grondstoffen planning
en allround medewerker*

De rol van agro-industrie in Nederland

De agro-industrie in Nederland speelt een belangrijke rol in de productie van veevoeder. Nederland staat bekend om zijn geavanceerde landbouwsector en heeft een goed ontwikkelde agro-industrie. Naast de binnenlandse productie maakt Nederland ook gebruik van import uit andere landen om aan de groeiende vraag naar veevoeder te voldoen.

Nederlandse agro-industrie en veevoederproductie

De Nederlandse agro-industrie is een belangrijke speler in de veevoederproductie. Nederland heeft een hoog-productieve veestapel en de vraag naar kwalitatief hoogwaardig veevoeder is groot. De agro-industrie in Nederland produceert diverse soorten veevoeder, zoals mengvoeders, enkelvoudige voeders en premixen, om te voldoen aan de specifieke voedingsbehoeften van verschillende diersoorten.

Import uit Oekraïne

Naast de binnenlandse productie maakt Nederland ook gebruik van import van veevoeder om aan de vraag te voldoen. Oekraïne is een belangrijke leverancier van veevoedergrondstoffen voor Nederland. Het land heeft een grote landbouwsector en produceert onder andere graan, sojabonen en

zonnebloempitten, die als ingrediënten dienen voor veevoeder. De import van veevoedergrondstoffen uit Oekraïne draagt bij aan de diversiteit en beschikbaarheid van grondstoffen voor de Nederlandse veevoederindustrie.

Voordelen van import uit Oekraïne

De import van veevoedergrondstoffen uit Oekraïne biedt verschillende voordelen voor de Nederlandse agro-industrie. Ten eerste zorgt het voor een breder scala aan grondstoffen, wat de flexibiliteit in de productie van veevoeder vergroot. Daarnaast kan import uit Oekraïne helpen om de prijsstabiliteit op de markt te handhaven. Oekraïne is een belangrijke graanproducent en heeft vaak een aanzienlijke oogst, waardoor Nederlandse producenten toegang hebben tot voldoende grondstoffen tegen concurrerende prijzen.

Samenwerking en duurzaamheid

De import van veevoeder uit Oekraïne biedt ook mogelijkheden voor samenwerking en duurzaamheidsinitiatieven. Nederlandse bedrijven werken samen met Oekraïense producenten om de duurzaamheid van de landbouwpraktijken te verbeteren, zoals het bevorderen van milieuvriendelijke teeltmethoden en het verminderen van het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen. Deze samenwerking draagt bij aan de ontwikkeling van een duurzame veevoederindustrie.

Impact van de oorlog in Oekraïne

Helaas heeft de oorlog in Oekraïne aanzienlijke gevolgen gehad voor de agro-industrie en de veevoederimport in Nederland. De gevechten en de onstabiele situatie hebben de landbouwproductie in Oekraïne verstoord. Boeren hebben te maken gehad met verlies van land, gewassen en vee, en de infrastructuur is beschadigd. Dit heeft geleid tot beperkte beschikbaarheid en hogere prijzen van veevoedergrondstoffen uit Oekraïne.

Water, het vergeten element

Water is na zuurstof het belangrijkste nutriënt. Het lichaam bestaat namelijk voor het grootste deel uit water. Voldoende aandacht voor de waterkwaliteit vermindert het risico op ziektes, infecties en andere problemen. Daarnaast heeft water een directe invloed op de productie van een dier. Toch wordt het belang van voldoende water en een goede waterkwaliteit nog vaak onderschat.

Water is een fundamenteel nutriënt. Water, gezondheid en productie gaan hand in hand. Zo bestaat spierweefsel 75% uit water en 90% uit melk. Zonder water is productie dus onmogelijk. Daarnaast zijn vele lichamelijke processen zoals bijvoorbeeld transport afhankelijk van water. Denk hierbij aan opname van suikers, vitamines en mineralen, verplaatsingen van bloed en hormonen door het lichaam en het lozen van afvalstoffen in de urine. Maar ook voor het onderhouden van een ideale lichaamstemperatuur is water nodig.

De hoeveelheid water dat een dier nodig heeft is afhankelijk van verschillende factoren, zoals leeftijd, gewicht, productie en temperatuur. Voor kalveren na het spenen ligt dit vaak tussen de 10 liter en 20 liter. Voor melkvee kan de vuistregel van 4 liter water voor 1 liter melk worden

aangehouden met een minimum van 40 liter. Voor biggen ligt de waterbehoefte tussen 0,7 liter en 2 liter. Voor vleesvarkens ligt de waterbehoefte tussen de 3 liter en 10 liter en voor dragende zeugen ligt de behoefte tussen 10 liter en 15 liter. Voor lacterende zeugen kan de vuistregel 15 liter + 1,5 liter per big worden aangehouden. Wel moet rekening gehouden worden met het feit dat bij een stijgende omgevingstemperatuur de waterbehoefte van zowel mens als dier snel kan oplopen.

Dieren kunnen op drie manieren water verkrijgen: via drinkwater, via het voer en via het verteringsproces. Over het algemeen krijgen ze het meeste water binnen via het drinkwater. Het is niet alleen belangrijk dat er voldoende drinkwater aanwezig is. Water dat smakelijk, schoon en van goede

kwaliteit is zal de opname stimuleren. Wanneer het water verontreinigd is, kan de hoeveelheid bacteriën, gisten en schimmels snel oplopen. De algehele gezondheid van de dieren kan hierdoor in het gedrang komen. Wanneer een dier ziektekiemen binnenkrijgt via het drinkwater dan zal hij veel van zijn energie en nutriënten gebruiken om deze af te weren. Deze energie en nutriënten kan het dier dan niet meer gebruiken om bijvoorbeeld te groeien of melk te geven. Ook krijgen de dieren vaak last van een verminderde weerstand.

Indirect heeft een hoge bacteriedruk in het water ook effect op de gezondheid van dieren. Veel bacteriën kunnen namelijk nitraat omzetten in nitriet. Wanneer de hoeveelheid nitriet te hoog wordt, kan dit leiden tot ademhalingsproblemen en aantasting van het zenuwstelsel. Het is dan ook zeker goed om het water regelmatig te testen. Test dan niet alleen de waterbron maar ook het water in de drinkbakken. Verontreinigingen kunnen zich namelijk ook in de leidingen of de drinkbakken zelf bevinden.

'Test niet alleen de waterbron, maar ook het water in de drinkbakken.'

Helen Suur
Nutritionist

'Zonder water is productie onmogelijk!'

TIP: Waterkwaliteit testen

Het is zeker niet onverstandig om de kwaliteit van het water af en toe te testen. De waterkwaliteit en -opname beïnvloedt immers de prestaties. Je kan de kwaliteit van het water deels zelf controleren door:

- 1 Te proeven:
Het water moet van dezelfde kwaliteit zijn als het water dat je zelf ook zou drinken.
- 2 Te ruiken:
Bij fermentatie van eiwitten door bacteriën, gaat het water naar rotte eieren ruiken.
- 3 De kleur en helderheid te bekijken:
Vervuiling (troebelheid), ijzer, algengroei, etc. zijn zichtbaar. Ziet het er niet meer helder uit? Ververs het water dan.
- 4 De temperatuur te meten:
Hoe hoger de temperatuur, hoe meer kans op bacteriegroei.

Bovenstaande punten kunnen iets vertellen over de kwaliteit van het water. Als deze punten goed zijn, betekent dit niet automatisch dat het water goed is. Het is belangrijk om het water regelmatig te laten testen.

Medewerker aan het woord: *Bennie Besten*

Bennie Besten, 67 jaar, geboren en getogen in Luttenberg.

Een half jaar geleden mocht hij met pensioen, maar dat wou hij niet. Tenminste... niet helemaal.

Net als zijn andere gepensioneerde maatjes bij Booijink, blijft ook Bennie nog aan het werk in de fabriek in Luttenberg.

"Ha, ha, ja, maar niet volledig natuurlijk... Ik heb ook nog hobby's waar ik tijd voor nodig heb. Ik ben veel te vinden bij de toneelvereniging, duik graag de geschiedenis in en hou van een beetje touren op mijn Trike."

Vertel eens, wat doe je op zo'n Booijink dag?

"Tja, eigenlijk pak ik alles op waar een ander niet aan toekomt, maar geen planning en productie. Ik ben in 2015 bij Booijink begonnen als algemeen medewerker en heb het naar mijn zin hier. Daarvoor zat ik bij Schuitema, C1000 en Jumbo als magazijn medewerker en vrachtwagenchauffeur."

Dus niet helemaal met pensioen?

"Waarom zou je ergens mee stoppen als je er nog plezier in hebt? Het is hier gemoedelijk, er hangt een goede sfeer en je voelt dat het een familiebedrijf is. Lekker kleinschalig."

"Alhoewel... het wordt steeds drukker. Maar wat ik echt mooi vind, is dat iedereen meewerkt. We hebben het mooi met mekaar en als ze me nodig hebben, dan bellen ze me. Daar kom ik mijn bed voor uit!"

Dus we blijven je voorlopig nog wel zien bij Booijink?

"Jazeker! Zolang ik het fysiek vol kan houden, blijf ik graag."

*Goed Bennie,
daar houden we je aan!*

*Hier is hier gemoedelijk,
lekker klein en het voelt
alsof ik bij dit
familiebedrijf hoor.*

*Ik ga d'r met plezier
naar toe en ze kunnen me
altijd uit bed bellen.*

Groeten Bennie

*Hart voor
de agrarische
ondernemer.*

Contact

Postbus 95
8100 AB Raalte

0572-345200
info@booijinkveevoeders.nl

www.booijinkveevoeders.nl